

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут архітектури будівництва та енергетики

Кафедра архітектури та містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту
архітектури, будівництва
енергетики

 Мазур М.П.
« 31 » 08 2018р.

НАВЧАЛЬНА (РИСУВАЛЬНА) ПРАКТИКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

Перший (бакалаврський) рівень

(рівень вищої освіти)

галузь знань

19 Архітектура та будівництво

(шифр і назва)

спеціальність

191 Архітектура та містобудування

(шифр і назва)

спеціалізація*

_____

(назва)

вид дисципліни

обов'язкова / вибіркова

обов'язкова / вибіркова

Робоча програма дисципліни «Навчальна (рисувальна) практика» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **бакалавр** за спеціальністю «191 Архітектура та містобудування».

Розробник:

викладач кафедри

архітектури та містобудування _____ Мелкомукова М.Г.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектури та містобудування

Протокол від « _____ » _____ 2018 року № _____

Завідувач кафедри архітектури та містобудування _____ Лукомська З. В.

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри архітектури

та містобудування _____ Лукомська З. В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин виділених на проходження **навчальної (рисувальної) практики** згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на проходження навчальної (рисувально) практики

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 4		Семестр _____	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3		3			
Кількість модулів	1		1			
Загальний обсяг часу, год	90		90			
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	-		-			
лекційні заняття	-		-			
семінарські заняття	-		-			
практичні заняття	-		-			
лабораторні заняття	-		-			
Самостійна робота, год, у т.ч.	90		90			
виконання курсового проекту (роботи)	-		-			
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-		-			
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	-		-			
опрацювання матеріалу, напрацьованого в ході практики	80		80			
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	-		-			
підготовка щоденника практики	5		5			
підготовка до заліку	5		5			
Форма семестрового контролю	Залік		Залік			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ (РИСУВАЛЬНОЇ) ПРАКТИКИ

Навчальна дисципліна “Рисунок, живопис, скульптура” є складовою частиною архітектурно-художніх дисциплін, які розвивають професійні знання, вміння, навички, творчі здібності майбутніх архітекторів. Метою вивчення дисципліни є оволодіння образотворчою грамотою, удосконалення творчих здібностей студентів з живопису, рисунку та скульптури, розвиток художньої уяви та фантазії. Курс живопису, рисунку та скульптури передбачає професійну підготовку майбутніх архітекторів, практичне пізнання навколишньої дійсності за законами краси, вивчення образотворчої грамоти, формування художньо-естетичних смаків та індивідуально-творчих особливостей студентів. Засвоєння теоретичних знань, пізнання технічних аспектів малювання на природі архітектурних форм, під час практичних занять розвиває у студентів професійне бачення та розуміння побудови споруд. Особливе значення надається індивідуальній роботі над графічними та живописними замальовками, розвитку образного просторового мислення, творчих здібностей.

Під час занять студенти набувають вмінь працювати на вулиці, робити замальовки і використовувати їх в подальшій роботі архітектора. Рисувальна практика має практичне спрямування, пов'язане з майбутньою професійною діяльністю студентів.

Завданнями навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з різними техніками виконання та матеріалами з рисунку, живопису, скульптури, мистецтвознавчою термінологією, методами і системами навчання.

Самостійна робота студентів з рисунку, живопису, скульптури під керівництвом викладачів сприятиме розвитку просторового мислення, формуванню творчої особистості архітектора.

2.1Зміст практики

Способи роботи на пленері, як правило - малювання і живопис. Малювання включає в себе: тривалий малюнок, замальовку і малюнок. Живопис - тривалий етюд, короткостроковий етюд.

Тривалий малюнок виконується на пленері в перебігу 3-6 годин, в залежності від формату роботи. Замальовка являє собою короткостроковий малюнок із завданнями виділити і передати головне і найбільш характерне в мотиві. Час виконання замальовки від 20 хвилин до 2 годин.

Тривалий малюнок виконується графічним матеріалом. Різниця в тому, що художник замість тону вводить кольорову пляму і як інструмент використовує легкий і пластичний пензель. Час виконання начерку від 5 до 20 хвилин.

2.2Організація і проведення навчальної (рисувальної) практики

Підготовка до практики включає ряд заходів: вибір місця практики і вивчення району; розробку основних маршрутів і вибір найбільш характерних

мотивів і об'єктів для роботи з натури; узгодження організаційно-господарських питань; комплектування матеріалів і устаткування для роботи на пленері.

Перед початком проходження практики проводиться вступна лекція, на якій педагог знайомить з програмою по пленеру, правилами безпечної поведінки для студентів, необхідними інструментами та матеріалами. Під час практичної роботи викладач дає теоретичні установки, показує роботи з методичного фонду, дає індивідуальні консультації.

Керівник практики повинен звертати увагу учнів на природні мотиви, що характеризують даний регіон, найбільш типові риси цієї місцевості, з огляду на навчальні завдання.

2.3. Матеріально-технічне забезпечення практики:

1. Етюдники або планшети А3, пензлі, фарби, склянка з водою із кришкою, олівці різні за м'якістю, гумка, папір А3 формату (акварельний та ватман), зажим для кріплення паперу, парасолі, складні стільці, спецодяг, папка для етюдів.

- Олівці прості різної твердості - 1 комплект
- Пензлі - набір
- Точилка, гумка - 2-3 шт.
- Акварельні фарби - 1 набір
- Папір А3 формату - 2 упаковки (1-для креслення, 1 для акварелі)
- Папір для начерків формату А4 - 20-30 шт.
- Планшет А3 + або тверда папка
- Склянка для води з кришкою
- Складаний стільчик.

2.4. Завдання навчальної (рисувальної) практики

- навчити аналізувати природу в цілому, великими тоновими співвідношеннями;
- набуття вміння бачити колорит (перевага теплих або холодних відтінків);
- розвиток творчої уяви у створенні композицій;
- набуття вміння швидко і точно виконувати короткострокові замальовки і начерки (тренування моторики рук і координації очей);
- оволодіння вмінням використовувати накопичений матеріал в створенні творчої роботи.
- оволодіння екологічними знаннями і усвідомлення природи як загальнолюдської цінності.

3.ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

№ п/п	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що вносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин
1	Короткочасні етюди нескладних мотивів пейзажу в різному освітленні (ранок, обід, вечір).	7
2	Короткочасні етюди пейзажу на різному етапі повітряної перспективи.	7
3	Короткочасні етюди пейзажу. Вміння цільно сприймати об'єкти пейзажу з деталями регіонального пейзажу.	7
4	Короткочасні етюди пейзажу на вивчення кольорового середовища і предметів при денному освітленні.	7
5	Фрагмент деталей пейзажу на просторовому фоні при сонячному освітленні.	5
6	Розробка сюжету і виконання першочергових ескізів деталей архітектури.	5
7	Пошуки тонального вирішення фрагментів архітектури.	4
8	Пошуки кольорового, колористичного вирішення пейзажу з деталями регіональної архітектури.	7
9	Етюд деталей архітектури з контрастно – просторовим планом.	4
10	Графічні зображення і виконання прийомів з характерними стилями архітектури.	4
11	Етюди і замальовки малих архітектурних форм.	6
12	Етюди і замальовки зразків традиційного народного мистецтва (дерев'яна українська церква орнаментальні мотиви).	7
13	Виявлення в пейзажі гармонії пропорцій, ритму і локального кольору, декоративних елементів архітектури в умовах пленерного освітлення.	7
14	Нескладний пейзаж на передачу естетичного Тону в процесі вивчення пам'яток традиційного народного мистецтва регіону.	7
15	Короткочасні етюди і замальовки архітектурних Елементів (фриз, карниз, кронштейн, капітель та інше).	6
	Усього:	90

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Література

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Світова та українська культура: навч. посібник / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. – Львів: Світ, 2004. – 344 с.
2. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай. – Львів: Світ, 1992. – 271 с., іл.
3. Барчай Е. Анатомія для художників / Е. Барчай. – Будапешт-Корвина, 1982. – 296 с. : іл.
4. Беда Г. В. Живопись / Г. В. Беда. – М.: Искусство, 1971. – 126 с., ил.
5. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты: рисунок, живопись, композиция/ Г. В. Беда. – М., 1981. – 237 с.
6. Бучинський С. Л. Основна грамота з образотворчого мистецтва: навчально-методичний посібник / С. Л. Бучинський. – К.: Радянська школа, 1981. – 120 с., іл.
7. Велика ілюстрована енциклопедія мистецтв: пер. з англ. / авт. тексту М. Холлінгсворт. – К: Махаон-Україна, 2011. – 512 с., іл.
8. Волинська О. С. Художня освіта Галичини: навч. посібник / О. С. Волинська. – Івано-Франківськ: видавництво ІФНТУНГ, 2011. – 236 с., іл.
9. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств / Н. А. Дмитриева. – М.: Искусство, 1968. – 344 с., ил.
10. Історія світової культури: навч. посібник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. В. Шинкаренко. – К: Либідь, 1994. – 315 с.
11. Левин С. Д. Беседы с юным художником / С. Д. Левин. – М.: Советский художник, 1988. – Вып. II. – 320 с., ил.
12. Ли Н. Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: учебник / Н. Г. Ли. – М.: Эксмо, 2014. – 480 с., ил.
13. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посібник / за ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Львів: Світ, 2005. – 568 с., іл.
14. Образотворче мистецтво: енциклопедичний ілюстрований словник-довідник / упоряд. А. Пасічний. – К.: Факт, 2007. – 680 с., іл.
15. Осипов Д. М. Основы изобразительного искусства / Д. М. Осипов. – М.: Советский художник, 1962. – 96 с.
16. Романенко Г. О., Шейко В. М. Еволюція художніх і літературних об'єднань України: історико-культурологічний вимір: монографія / Г. О. Романенко, В. М. Шейко. – К.: Інститут культурології Академії мистецтв України, 2008. – 208 с.
17. Ростовцев Н. Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе: учебник для студентов художественно-графических факультетов пед. ин-тов / Н. Н. Ростовцев. – М.: Просвещение, 1980. – 239 с., ил.
18. Туманов І. М. Рисунок, живопись, скульптура: теоретико-методологічні основи комплексного навчання: навчальний посібник / І. М. Туманов. – Львів: Аверс, 2010. – 496 с.
19. Українська культура: історія та сучасність: навч. посібник / за ред. С. О. Черепанової. – Львів: Світ, 1994. – 456 с., іл.
20. Українська та зарубіжна культура: навч. посібник / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін.; за ред. М. М. Заковича. – К.: Знання, 2001. – 550 с.

21. Тимофієнко В. І. Історія архітектури Стародавнього світу: підручник для вузів / В. І. Тимофієнко. – К.: Наукова думка, 2006. – 512 с., іл.
22. Фіголь М. Мистецтво стародавнього Галича / М. П. Фіголь. – К.: Мистецтво, 1997. – 224 с., іл.
- 23 Яшухин А. П. Живопись: учебное пособие для учащихся пед. училищ по специальности № 2003 «Преподавание черчения, изобразительного искусства» / А. П. Яшухин. – М.: Просвещение, 1985. – 288 с., ил.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування															Вид контролю
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	Залік
8	8	7	8	7	7	5	7	5	5	5	7	8	8	5	100

Методи оцінювання:

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи: методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати знання, самоаналіз. Представлення навчально-методичних та творчих робіт.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни